

<http://www.theplantlist.org/>

Thermery, T. (1846). *Guide de Sophiowka, surnomme la merveille de L'Ukraine*. Odessa. 150 s. (in French).

Umanskoie uchylische sadovodstva y zemledelyia. Sostavleno dyrektorom uchylyscha M. E. Sofronovym pry uchastyi prepodavatelej y zaveduiuschykh otdel'nymy otrasliamy (1910). Sankt-Peterburh. S. 37. (in Russian).

Usol'tseva, O. H., Koval'chuk, T. D. (2015). *Kolektsiia tropichnykh i subtropichnykh roslyn Natsional'noho dendrolohichnoho parku «Sofiivka» NAN Ukrainy: materialy mizhnarodnoi naukovoï konferentsii, prysviachenoï 60-richchiu Natsional'noho dendrolohichnoho parku «Sofiivka», iak naukovoï ustanovy NAN Ukrainy (m. Uman', 6–8 zhovtnia 2015 r.)*. Red. I. S. Korenko ta in. Uman': «Vydavets' Sochyns'kyj». S. 153–154. (in Ukrainian).

Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України у 2018 році National dendrological park «Sofiivka» of NAS of Ukraine (2018 brief review)

Національний дендрологічний парк «Софіївка» — видатний пам'ятник садово-паркового мистецтва світового значення кінця XVIII — початку XIX століть, пам'ятка паркобудування й архітектури України, занесений до державного реєстру національного культурного надбання (схваленого рішенням Колегії Держкоммістобудування України 23.12.93 р. № 12 на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.92 р. № 466), музеї природи і садово-паркового мистецтва. Колекції рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.02.2004 № 73 внесені до реєстру Національного надбання. Згідно з указом Президента України від 28.02.2004 № 249/2004 «Про надання дендрологічному парку «Софіївка» НАН України статусу національного» парк іменується Національний дендрологічний парк «Софіївка» Національної академії наук України.

Національний дендропарк «Софіївка» входить до складу Відділення загальної біології НАН України. Є одним з небагатьох у Правобережному Лісостепу України центром мобілізації та акліматизації рослинного різноманіття, навчально-виховною базою для студентів вузів, учнів спеціальних навчальних закладів і загальноосвітніх шкіл, а також провідною установою в галузі садово-паркового будівництва та туристичною установою.

Основні напрями діяльності дендропарку:

- дослідження, моніторинг, збереження та охорона рослинного світу Лісостепової зони України;
- інтродукція, акліматизація, біотехнологія, селекція та репродуктивна біологія рослин;
- садово-паркове та ландшафтне будівництво.

Співробітники дендропарку вивчають, аналізують та узагальнюють досягнення дендрології та садово-паркового мистецтва, визначають можливості їх використання в умовах дендропарку та інших парках України.

Структурними підрозділами дендропарку є наукові відділи:

1. Дендрології та паркобудівництва (з лабораторією ландшафтного дизайну та проектування, насінневою лабораторією та підрозділом дендрологів);
2. Генетики, селекції та репродуктивної біології рослин (з лабораторією захисту рослин, лабораторією міроклонального розмноження рослин та дослідно-виробничим розсадником);
3. Трав'янистих рослин (з науковим гербарієм і підрозділом квітників).

У 2018 році співробітники Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України працювали над виконанням чотирьох науково-дослідних тем (три з яких є фундаментальними, одна — прикладна). У процесі їх виконання отримано наступні найвагоміші результати:

За темою «Теоретичні та практичні засади формування і утримання монокультурних та тематичних садів»:

- Узагальнено розроблені у попередні роки концепції формування та динаміки розвитку насаджень монокультурних та тематичних садів як просторово-часової і антропогенно-перетворюваної системи. Впроваджено розробки щодо відновлення та збереження історичних рослинних композицій парку «Софіївка» (чл.-кор. НАН України І. С. Косенко, В. М. Грабовий, Г. І. Музика та ін.).
- Обґрунтовано систему трансформації структури малоцінних насаджень у вершині другого ставу Національного дендрологічного парку «Софіївка» та створено декоративні паркові насадження «Саду кленів» (квартал 33) на площі 3 га, функціонування якого присвячено пам'яті видатного українського вченого, доктора біологічних наук, професора, засновника школи дендрології у Національному дендрологічному парку «Софіївка» НАН України М. А. Кохна (чл.-кор. НАН України І. С. Косенко, В. М. Грабовий, Г. І. Музика та ін.).
- Проаналізовано структуру насаджень за участі хвойних рослин на території Національного дендрологічного парку «Софіївка», з'ясовано їх ландшафтно-композиційні особливості, охарактеризовано їх стан та розроблено рекомендації щодо подальшого догляду (В. М. Грабовий).
- Завершено монографічні дослідження «Біоекологічні особливості інтродукції *Cladrastis kentukea* (Dum. Cours.) Rudd у Правобережному Лісостепу України» (О. Л. Порохнява).
- На основі аналізу з історії створення і функціонування ділянки «Дубинка» Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України визначено її територіальні межі та штучне походження. Визначено масову частку деревних порід в дендрологічній структурі моносаду «Дубинка» та рекомендовано заходи щодо оптимізації паркової структури ділянки (Ю. О. Рум'янков).
- Розкрито важливість забезпечення представників роду *Rhododendron* у моносадах на теренах Правобережного Лісостепу України необхідними екологічними умовами, зокрема субстратом, вологою, освітленням, необхідними для їх росту і розвитку (Л. В. Вегера).

За темою «Фактори специфічності адаптаційних процесів у розмножуваних *in vitro* плододекоративних деревних рослин»:

- розроблено технологію укорінення рослин форми *Cercis siliquastrum* 'Albida', яка проводилась на модифікованому середовищі МС з додаванням 1-нафтилоцтовою кислотою (0,5 мг/л) та фульвогуміном (15,0 мг/л). Вихід укорінених рослин на даному середовищі склав 93,0% (М. В. Небиков, Л. А. Колдар).
- розмножено в культурі та ведено *in vitro* рослини занесені до Червоного Списку МСОП, Червоних книг України, Росії: *Albizia julibrissin* Durazz, *Corylus colurna* L., *Hedysarum daghestanicum* Rupr. ex Boiss., *Sorbus anglica* Hedl., *Sorbus arranensis* Hedl., *Rhamnus tinctoria* Waldst. et Kit., *Sorbus torminalis* Crantz. (М. В. Небиков, Л. А. Колдар та ін.).
- Завершено монографічні дослідження «Рід *Cotinus* Mill. у Правобережному Лісостепу України (біологія, екологія, інтродукція, використання)» (В. М. Оксантик).

За темою «Наукові основи формування композицій за участю трав'янистих рослин у паркових фітоценозах в умовах Правобережного Лісостепу України»:

- Вперше досліджено спонтанну флору та рослинність парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Середнього Побужжя (А. І. Ковтонюк).
- Вперше проведений аналіз синантропної флори садово-паркових ландшафтів Середнього Побужжя та встановлено особливості їх антропогенної трансформації (А. І. Ковтонюк).
- Вперше визначено індекси синантропізації, апофітизації, антропофітизації, археофітизації, кенофітизації та модернізації для кожного з парків Середнього Побужжя (А. І. Ковтонюк).
- Вперше з'ясовано ступінь антропогенної трансформації садово-паркових ландшафтів Середнього Побужжя (А. І. Ковтонюк).
- Вперше введено в умови захищеного ґрунту НДП «Софіївка» НАН України рослини: *Agapanthus africanus* (L.) Hoffmanns. (*Amaryllidaceae*), *Carica papaya* L. (*Caricaceae*), *Citrus sinensis* (L.) Osbeck (*Rutaceae*), *Gomphocarpus fruticosus* (L.) W. T. Aiton (*Aprocynaceae*), *Iris domestica* (L.) Goldblatt & Mabb. (*Iridaceae*), *Leucaena leucocephala* (Lam.) de Wit (*Fabaceae*), *Mandevilla eximia* (Hemsl.) Woodson

(*Aracynaceae*), *Musa velutina* H. Wendl. & Drude. (*Musaceae*), *Nolina beldingii* Brandegea (*Asparagaceae*), *Pittosporum undulatum* Vent. (*Pittosporaceae*) (О.Г. Усольцева).

За темою «**Онто-морфологічні основи ефективних технологій збереження та розширення формового і сортового різноманіття господарсько-цінних представників місцевої арборифлори та інтродуцентів в умовах Правобережного Лісостепу України**»:

- Виконано комплексні дослідження щодо визначення посухостійкості сортів фундука (чл.-кор. НАН України І.С. Косенко, О.А. Балабак, Л.І. Марно та ін.).
 - Міністерством аграрної політики та продовольства України прийнято до розгляду заявки на сорти фундука Софіївський-1 (№ 18286006 від 27.08.2018 р.), Софіївський-2 (№ 18286007 від 27.08.2018 р.), Софіївський-15 (№ 18286005 від 27.08.2018 р.) (чл.-кор. НАН України І.С. Косенко, О.А. Балабак, А.І. Опалко, Л.І. Марно та ін.).
 - Отримано позитивне рішення щодо проведення кваліфікаційної експертизи по внесенню сортів фундука Софіївський-1, Софіївський-2, Софіївський-15 до Державного реєстру сортів рослин придатних до поширення в Україні (чл.-кор. НАН України І.С. Косенко, О.А. Балабак, А.І. Опалко, Л.І. Марно та ін.).
 - Проведено експертизу назви сорту на відповідність вимогам і ухвалено назву сорту хурми 'Дар Софіївки' (чл.-кор. НАН України І.С. Косенко, О.А. Балабак, А.І. Опалко, Л.І. Марно та ін.).
- Результати наукових досліджень знайшли впровадження на території парку, а також за його межами.

Зокрема, **відділом дендрології та паркобудівництва** проведено комплекс робіт по підготовці парку до екскурсійного сезону 2018 року; проведено планову реконструкцію ділянок парку з видаленням аварійних і уражених екземплярів (кв. 4, 18, 19, 20) та створено нові експозиційні ділянки на території адміністративної зони (кв. 1) та у парку; доповнено розроблені проектні пропозиції з благоустрою і створенню нової ділянки «Меморіальна зона загиблим воїнам» у кварталі № 7; проведено комплекс робіт з розчистки територій, що межують з територією Меморіальної зони; продовжено роботу по координації дій наукових відділів з благоустрою й ландшафтного покращення зелених насаджень

НДП «Софіївка»; проведено комплекс робіт з формування моносаду магнолій у парку в кварталах 4, 5 (Грекова балка); 10, 11 (балка Звіринець); проведено комплекс робіт по трансформації структури Головної алеї парку з вул. Садової та проведено комплекс завершальних робіт з формування високодекоративних паркових насаджень (формуюча обрізка *Fagus sylvatica* L. на Головній алеї); проведено комплекс робіт відновлення просторової структури балки «Звіринець» та «Оранжерейного партеру і Амфітеатру»; проведено комплекс робіт зі створення експозиційної ділянки моносаду буків; опрацьовано можливі варіанти реконструкції паркових насаджень кварталу № 6 та створення нової експозиційної ділянки з врахуванням існуючої структури насаджень; проведено роботи по переплануванню форм конфігурації ділянок пониззя згідно узгодженої концепції реконструкції; проведено роботи з реалізації концепції реконструкції історичних ділянок Національного дендрологічного парку «Софіївка», відновлено композиційні зв'язки історичної ділянки «Інтимна алея» кв. 26, 30 з архітектурно-планувальною схемою парку; проведено роботи з ремонту історичної ділянки парку в кв. 28 «Оранжерейний партер і амфітеатр» шляхом підсадки самшиту вічнозеленого; розширено параметри функціонального зонування території «Саду кленів» за рахунок площ кварталу № 32 з метою зниження надзвичайно високого антропогенного навантаження на історичну зону парку; проведено збір і переробку насіння рослин на колекційних ділянках дендропарку «Софіївка» для їх передачі в насінневу лабораторію парку; проведено формування живоплоту з грабу звичайного на адмінзоні та рослин видів роду *Celtis* на дослідно-виробничій ділянці розсадника Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАНУ; надано консультативну допомогу та виконано проектні роботи з розробки концепції озеленення, благоустрою та паркобудівництва стороннім організаціям; результати роботи науково-дослідної лабораторії було запроваджено на території вул. Київської в м. Умань Черкаської області; надано Експертний висновок про доцільність зміни меж заповідного урочища місцевого значення «Герман», що розташоване в Маньківському районі Черкаської області; підготовлено для розсилки у ботанічні сади і дендропарки України *Index Seminum* Національного дендрологічного парку «Софіївка» 2017–2018 років; підтримано зв'язки щодо обміну насінням

рослин колекцій дендропарку «Софіївка» з країнами зарубіжжя — отримано нові зразки насіння.

Відділом трав'янистих рослин здійснено озеленення експозиційних ділянок дендрологічного парку «Софіївка», а саме Острів «Анти-Цирцеї», Партерний амфітеатр, Площа Зборів, клумби на вхідній зоні з вул. Київської, в науково-адміністративній зоні, «Меморіальній зоні» (всього висаджено квіткових рослин у кількості 21027 шт.); здійснено озеленення чаш парку та план-карти (висаджено 221 шт. рослин); здійснено озеленення будівель (висаджено 103 шт. рослин); створено ділянку безперервного цвітіння у кварталі 28 за участі таких рослин: *Hemerocallis minor* L., *Hemerocallis middendorffii* Trautv. & C. A. Mey., *Hemerocallis hybrida* 'Cherry Lace', *Rudbeckia hirta* 'Autumn Colors', *Rudbeckia hirta* 'Toto Gold', *Symphotrichum novi-belgii* 'Lauberspiel', *Symphotrichum novi-belgii* 'Mabel Reeves', *Symphotrichum novae-angliae* 'Andenken an Alma Poetsch', *Iris* × *hybrida hort.* 'Cold River', *Iris* × *hybrida hort.* 'Cachet', *Iris* × *hybrida hort.* 'Carats', *Iris* × *hybrida hort.* 'Demon', *Iris* × *hybrida hort.* 'Jazzmatazz', *Iris* × *hybrida hort.* 'Kiwi Slices', *Iris* × *hybrida hort.* 'Pause', *Phlox subulata* 'Wilson', *Arabis alpina subsp. caucasica* (Willd.) Briq., *Chrysanthemum* × *hortorum* 'Molfretta Pink', *Chrysanthemum* × *hortorum* 'Linda', *Chrysanthemum* × *hortorum* 'Ceus', *Euonymus fortunei* загальною кількістю 309 шт.; здійснено реконструкцію рабаток, що на «Партерному амфітеатрі» та на вхідній зоні з вул. Київської; здійснено озеленення басейнів дендрологічного парку «Софіївка» (в «Арборетумі імені В. В. Пашкевича» рослинами *Monochoria korsakowii* Regel et Maack і *Nymphoides peltata* (S. G. Gmel.) O. Kuntze загальною кількістю 30 шт., на «Партерному амфітеатрі» рослинами *Nymphaea hybrida cv.* 'Marliacea Rosea — 10 шт., у «Храмі Посейдона», що на Площі зборів, висаджено рослини п'яти сортів *Nymphaea hybrida*: *N. h.* 'Attraction', *N. × h.* 'Meteor', *N. × h.* 'Mayla', *N. × h.* 'Marliacea Chromatella', *N. × h.* 'Marliacea Carnea' у кількості 8 шт.; на інтродукційній ділянці ім. В. В. Мітіна висаджено з оранжереї на розмноження *Pistia stratiotes* L., *Eichhornia crassipes* (Mart.) Solms., *Pontederia cordata* 'PinkPons', *Thalia dealbata* Fraser ex Roscoe, *Cyperus raryurus* L.; з метою декорування експозиційних ділянок парку та реалізації гідро- і гігрофітів через магазин «Флора» проведено на початку квітня вегетативне розмноження та висаджено у контейнери

Scirpus tabernaemontani 'Zebrinus', *Juncus effusus* 'Spiralis', *Acorus calamus* 'Variegatus', *Pontederia lanceolata* Nutt., *Pontederia cordata* L., *Zantedeschia aethiopica* L., *Cyperus alternifolius* sp., *Nymphaea hybrida*; здійснено озеленення клумби КП «Уманська міська лікарня» рослинами: *Tagetes patula nana* 'Мандарин', *Callistephus chinensis* 'Апрікот', *Callistephus chinensis* 'Рубінові зорі', *Callistephus chinensis* 'Сива дама' загальною кількістю 765 шт.; проводяться роботи щодо створення флористичних композицій з використанням трав'янистих рослин, вирощених в Національному дендрологічному парку «Софіївка» НАН України

Відділом генетики, селекції та репродуктивної біології рослин у розрізі виконання теми «Фактори специфічності адаптаційних процесів у розмножуваних *in vitro* плодо-декоративних деревних рослин» поповнено експозиційну ділянку, на якій висаджено рослини, для яких розроблено повний цикл технологічних прийомів мікроклонального розмноження від введення *in vitro* до отримання адаптованого до умов *ex vitro* садивного матеріалу (*Cercis siliquastrum* 'Albida' — 8 шт., *Cotinus coggygia* 'Purpurea' — 7 шт., *Sorbus* × *hybrida* L. — 4 шт., *Crataegus chlorosarca* Maxim. — 1 шт., *Sorbus americana* Marshall — 1 шт.); висаджено в умови адаптації 368 рослин-регенерантів; пересаджено з дослідно-виробничої ділянки на інтродукційно-дослідну ділянку ім. В. В. Мітіна *Pyrus georgica* Kuth., *Pyrus amygdaliformis* Vill., *Pyrus balansae* Despe. у кількості 13 шт.; пересаджено з інтродукційно-дослідної ділянки ім. В. В. Мітіна на експозиційну ділянку відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин у квартал № 5 *Pyrus elaeagnifolia* Pall. — 1 шт.; передано вирощені рослини роду *Hosta* Tratt. у лабораторії мікроклонального розмноження на науково-дослідний розсадник з метою подальшої реалізації у кількості 62 шт.; передано вирощені рослини у лабораторії мікроклонального розмноження на центральний склад НДП «Софіївка» НАН України з метою подальшої реалізації на суму 1090 грн.

Відділом генетики, селекції та репродуктивної біології рослин у розрізі виконання теми «Онто-морфологічні основи ефективних технологій збереження та розширення формового і сортового різноманіття господарсько-цінних представників місцевої арборифлори та інтродуцентів в умовах Правобережного Лісостепу України» виконано роботи по підготовці до весняно-літнього сезону, роботи

по догляду за вирощуваними рослинами в теплиці (збирання гілок, листя з ділянок, завантаження на трактор та вивезення; викопування, сортування, облік; тимчасове зберігання в підвалі, посадка на дорощування, посадка в контейнери, часткова реалізація вкорінених живців; підсадка маточників та колекційних ділянок), побудовано навіс на контейнерній ділянці з метою створення оптимальних умов для пересаджування рослин в контейнери; виконано зимове щеплення та висаджено на дорощування декоративні культури (сакура, слива П'їсарді, луїзіанія) в кількості 0,4 тис. шт.; заготовлено здерев'янілі живці листяних порід та висаджено їх в поля розсадника в кількості 14,1 тис. шт., 39 таксонів (в т.ч. смородини чорної — 2,6 тис. шт. та смородини червоної — 0,5 тис. шт.); виконано догляд за окулянтами декоративних та плодкових культур на площі 2,9 га, загальна кількість окулянтів — 26,3 тис. шт.; проведено закладку крони кущів троянд та саджанців плодкових дерев з видаленням дикої порослі на площі 2,9 га; підготовлено ґрунт для висаджування сіянців та укорінених живців (хвойних та декоративних листяних рослин) загальною площею 4,5 га (культивування, фрезування, боронування, нарізка борозен, полив); висаджено в поле на дорощування сіянців декоративних рослин кількістю 0,55 тис. шт.; відібрано відсадки фундука з маточних кущів на дослідно-виробничій ділянці та в фундуковому саду в кількості 12,4 тис. шт.; виконано сівбу в посівні ящики та в гряди скляної теплиці насіння малопоширених рослин; висаджено на дорощування відсадки фундука в кількості 10,9 тис. шт. (60 сортів, в т.ч. в умовах краплинного зрошення 5,1 тис. шт.; в умовах вегетаційної споруди 5,8 тис. шт.); підготовлено сіянці і вегетативні відсадки та висаджено в поле для проведення окуліровки, загальна кількість сіянців 44,7 тис. шт.; підготовлено сіянці та вкорінені живці і висаджено їх у поле для вирощування штампів; загальна кількість сіянців 2,67 тис. шт.; виконано догляд за шкільними відділеннями декоративних та плодкових культур минулих років на площі 6,0 га та маточниками і колекційними ділянками, а також за рослинами в посівних грядках на площі 0,7 га; підготовлено садивний матеріал декоративних культур з метою проведення весняної реалізації та для висаджування в паркові насадження; виконано роботи по щепленню декоративних форм рослин на штампях у кількості 1,55 тис. шт.; проведено живцювання декоративних та плодкових культур в умовах

установок штучного туману; виконано роботи по догляду за маточниками та шкільками дорощування фундуків (рихлення ґрунту, прополка бур'янів, поливи, мульчування, підживлення та продовження закладання дослідів з вегетативного розмноження фундуків способом закладки горизонтальних, вертикальних та комбінованих відсадків); проведено окулірування декоративних та плодкових рослин на ділянках площею 2 га (28,4 тис. шт.); продовжено дослідження по вивченню насінневої репродукції декоративних та плодкових рослин (строки збору насіння, схема посіву, способи підживлення); закладено новий маточник троянд в кількості 450 шт. 54 сортів, маточник плодкових рослин на ділянці 0,1 га (всього висаджено 87 шт. рослин 51 сорту); розроблено «Комплексну систему карантинних і захисних заходів по боротьбі та ліквідації шкідників та хвороб в паркових насадженнях та на дослідно-виробничій ділянці Національного дендропарку «Софіївка» НАН України»; проведено фітосанітарний моніторинг насаджень парку і дослідно-виробничої ділянці на предмет заселення їх шкідниками і ураження збудниками хвороб; проведено знешкодження шкідників та хвороб в паркових насадженнях, колекційних та маточних ділянках згідно письмових звернень відповідальних за дані рослини працівників; проведено роботи по збереженню та догляду за парковими насадженнями у відповідності до заходів по підготовці парку до екскурсійного сезону; завершено роботи по освітленню території розсадника.

Впродовж 2018 року Національний дендрологічний парк «Софіївка» виступив організатором та співорганізатором таких наукових зібрань: VII Міжнародної наукової конференції «Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання)»; X Міжнародної наукової конференції «Ландшафтна архітектура в ботанічних садах і дендропарках»; Міжнародної наукової конференції «Етноботанічні традиції в агрономії, фармації та садовому дизайні», присвяченій року культурної спадщини у Європі; Всеукраїнської наукової конференції «Проблеми збереження та збагачення рослинного різноманіття в ботанічних садах та дендропарках», присвяченій 95-тим роковинам М. А. Кохна та з нагоди 100-річчя заснування Національної академії наук України. Продовжувалась робота постійно діючого науково-практичного семінару «Автохтонні та інтродуковані рослини».

У 2018 році співробітники НДП «Софіївка» НАН України взяли участь у 28 наукових заходах

та зібраннях, з яких 2 за межами України. Вийшло з друку 128 наукових праць, в тому числі 4 монографії, 25 фахових публікацій, з яких 2 брошури, та 99 наукових статей і тез доповідей.

Кількість працівників на кінець 2018 року — 161, з них за бюджетом 92, в т.ч. 36 наукових працівників, з яких: 1 доктор та 19 кандидатів наук, 16 співробітників без наукового ступеня.

Журжа Ю. В. та Скакун В. О. у 2018 р. пройшли попередні захисти дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.05-ботаніка.

Впродовж 2018 року здійснено 5 експедиційних виїздів: до приватного підприємства «Український Едем» (село Роги Маньківського р-ну Черкаської обл.); до приватного розсадника Науменка В. М. (місто Лисянка Черкаської обл.); на фермерські господарства Уманського й Маньківського р-нів та НБС ім. М. М. Гришка; до Садового центру «Едем Флора» (м. Біла Церква), у Немирівський район з метою дослідження популяцій червонокнижних рослин та спонтанної флори.

Колекція рослин Національного дендропарку «Софіївка» наприкінці 2018 року нараховує 3360 видів та внутрішньовидових таксонів, в тому числі 2090 таксономічних одиниць деревних та кущових і 1270 трав'янистих рослин.

Насінневою лабораторією Національного дендрологічного парку «Софіївка» підготовлено для розсилки у ботанічні сади і дендропарки України *Index Seminum* 2017–2018 років; підтримано зв'язки щодо обміну насінням рослин колекції дендропарку «Софіївка» з країнами зарубіжжя — отримано нові зразки насіння. До наукового гербарію (SOF) цього року передано 1250 аркушів. Станом на кінець 2018 року науковий гербарій НДП «Софіївка» НАН України нараховує понад 10,0 тис. зразків.

До чергового збірника наукових праць Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України увійшло 12 публікацій, підготовлених науковцями дендропарку, а також фахівцями інших наукових установ.

Іван С. Косенко — Головний редактор, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, директор Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України
Ivan S. Kosenko — Editor in Chief, DSc of the Biology, Professor, Corresponding member of NAS of Ukraine, Director of the National Dendrological park «Sofiyivka» of NAS of Ukraine